

ARNAVUTLUK

**İNŞAAT İSKELESİ VE KALIP SEKTÖRÜ
PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU**

Tarih: Mayıs 2026

Raporu Hazırlayan: Tiran Ticaret Müşavirliği

1. Ülke Pazarında İnşaat İskelesi ve Kalıp Sektörü

1.1 Sektörde Üretim

Arnavutluk'ta inşaat iskelesi ve kalıp sektörü; özellikle Tiran başta olmak üzere artan altyapı, konut ve ticari yapı projeleri sayesinde hızla büyümektedir. Ancak ülkede yerli üretim kısıtlı olup pazar ağırlıklı olarak Türkiye, İtalya ve Çin'den yapılan ithalatla ve uluslararası markaların distribütörlükleri ile beslenmektedir.

Ülke içinde küçük çaplı demir doğrama ve yerel imalatlar bulunsa da uluslararası standartlarda (EN, CE gibi) kalıp ve iskele sistemleri üreten büyük ölçekli sanayi tesisleri yok denecek kadar azdır. Sektör bu nedenle dışa bağımlıdır.

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

İskele ve kalıp sektöründe ortalama üretici satış fiyatları, ekipmanın türüne (H tipi, flanşlı), malzeme kalitesine (galvaniz kaplama kalınlığı, çelik kalitesi) ve üretim ülkesine göre doğrudan değişkenlik göstermektedir. Arnavutluk pazarı ithalata bağımlı olduğu için, ülkedeki fiyat yapısını belirleyen en temel unsur Türkiye ve İtalya'daki üretici fabrika çıkış (EXW/FOB) fiyatları ile lojistik maliyetleridir.

Bilindiği üzere iskele sistemlerinde fiyatlar metrekare bazında hesaplanmakta olup set içerisindeki yürüyüş platformları, korkuluklar, ayar milleri gibi bileşenlerin yoğunluğuna göre değişmektedir.

Bu kapsamda;

Türkiye Menşeli Üretici Fiyatları: Türkiye, lojistik ve maliyet avantajı nedeniyle Arnavutluk'un en büyük tedarikçilerinden biridir. Türkiye'de yeni, sertifikalı ve TS EN 12810 standartlarında galvanizli dış cephe iş iskelesinin üretici satış fiyatı ortalama 9.70 € / m² bandındadır. Standart bir 1000 m² 'lik H Tipi Güvenlikli İskele setinin üretici fiyatı donanımına göre 14.000 € ile 17.000 € arasında değişmektedir.

Avrupa Menşeli (İtalya, Almanya, Polonya) Üretici Fiyatları: Avrupa standartlarındaki (örneğin Baumann, Plettac veya İtalyan Condor sistemleri) yeni iskelelerin fabrika çıkış fiyatları belirgin şekilde daha yüksektir:

- Polonya: Yeni iskele setleri ortalama 20 € - 25 € / m²
- İtalya ve Almanya: Yeni ve üst segment iskelelerin üretici fiyatları 26 € - 39 € / m² aralığındadır.

Arnavutluk Teslimi İçin Ek Maliyet: Bu fiyatlara Türkiye veya AB'den Arnavutluk'a nakliye, gümrük vergileri ve distribütör kâr marjları eklendiğinde, Tiran teslimi sıfır iskele satış fiyatları 18 € ile 45 € / m² aralığına kadar genişlemektedir.

Kalıp sistemlerinde ise fiyatlandırma genellikle parça başı (adet), tonaj veya metreküp bazlı yürütülmekte olduğundan fiyat ortalamaları aşağıdaki gibidir:

Teleskopik Demir Direkler (Dikmeler): Döşeme kalıbı altı destek amaçlı kullanılan standart 3.0m - 3.5m boyundaki yeni mekanik ayarlı dikmelerin üretici fiyatı kalınlığına ve boyasına göre adet başına 12 € - 18 € civarındadır. Sıcak daldırma galvanizli ağır yük dikmeleri ise 22 € - 30 € / adet seviyesine çıkmaktadır.

H20 Ahşap Kirişler: Kalıp içi taşıyıcı eleman olarak kullanılan endüstriyel ahşap kirişlerin üretici fiyatları metre başına 5.50 € - 7.50 € / metre aralığındadır.

Plywood (Kalıp Kontraplağı): Kalıp yüzeyini oluşturan 18mm veya 21mm kalınlığındaki huş (birch) veya çam plywood plakaların üretici (ithalatçı) fiyatları, kalitesine (tekrar kullanım sayısına) göre plaka başına (2500x1250mm) 25 € ile 55 € arasında değişmektedir.

Perde ve Kolon Kalıp Panoları (Çelik/Alüminyum): Ağır yük perde kalıp sistemlerinin sıfır m² fiyatları mühendislik detaylarına bağlı olarak 110 € - 220 € / m² aralığında üretici fiyatlamaına sahiptir.

Bunlara ilaveten satın alma maliyetini karşılamak istemeyen Arnavut müteahhitler için yerel **kiralama** şirketlerinin (veya distribütörlerin) uyguladığı fiyat seviyeleri şu şekildedir (Arnavutluk'ta kiralama hem mali hem de operasyonel nedenlerden dolayı daha çok tercih edilmektedir):

Güvenlikli İskele Kiralama: Aylık bazda \ m² başına 0.75 € - 1.20 € (Kurulum/söküm işçiliği hariç).

Kalıp ve Dikme Kiralama: Projenin süresine ve parça miktarına göre değişmekle birlikte aylık kalıp setleri metrekare bazında ortalama 3 € - 6 € arasında kiralanabilmektedir.

Küresel demir-çelik endeksindeki dalgalanmalar nedeniyle üreticilerin sabit fiyat listesi yerine projenin büyüklüğüne göre özel teklif sunduğu da bilinmektedir.

1.3 Sektörde Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

Arnavutluk pazarında uluslararası standartlarda sıfırdan çelik eritme/şekillendirme yapan büyük ölçekli entegre iskele üreticileri bulunmamaktadır. Pazardaki "yerel üretici" veya "büyük tedarikçi" olarak bilinen firmalar, genellikle ithal edilen ham ve yarı mamul malzemeleri birleştiren, kiralama, proje mühendisliği ve distribütörlük yapan şirketler olup aşağıdaki gibidir:

- SKELA SYLA Sh.p.k: Arnavutluk kalıp ve iskele pazarının en büyük ve en köklü yerel aktörüdür. 2002 yılında Tiran'da kurulmuştur. Çok büyük bir kiralama ve satış stoğuna sahiptir. İtalyan ve Alman standartlarına uygun güvenlikli iskele montajı, satışı ve proje bazlı mühendislik çözümleri sunmaktadır.
- ALBA SKELA: Tiran merkezli faaliyet gösteren şirket; özellikle cephe iskelesi, teleskopik dikmeler ve kalıp aksesuarlarının montaj, satış ve kiralama hizmetlerini yürütmektedir.
- SKELA SWISS: Arnavutluk pazarında özellikle Avrupa menşeli yüksek güvenlik standartlarına sahip iskele sistemlerinin distribütörlüğü, satışı ve kiralama alanında öne çıkan bir diğer yerel kuruluştur.
- ADE GROUP Sh.p.k: 1993 yılından bu yana metal profil işleme sektöründe yer alan firma; hafif inşaat yapı elemanları, metal korkuluklar ve kalıp sahası için gerekli özel konstrüksiyon imalatları gerçekleştirmektedir.
- PERI Albania: Sektörün en büyük küresel oyuncularından PERI'nin Arnavutluk Bölge Ofisi (Tiran), büyük ölçekli ve dikey mimari projelerin ağır kalıp/iskele mühendisliğini yapmaktadır.

Arnavutluk'ta inşaat firmalarını, malzeme üreticilerini ve distribütörleri çatısı altında toplayan resmi iş birliği yapıları ve odalar şunlardır:

- Arnavutluk Müteahhitler Birliği (Albanian Constructors Association - ACA): Arnavutluk inşaat sektörünün en üst ve en etkili sivil toplum kuruluşudur.

- ACP (Albanian Construction Portal): Arnavutluk'taki tüm inşaat projelerini, müteahhitleri, iskele-kalıp tedarikçilerini ve malzeme üreticilerini barındıran en büyük dijital veri tabanıdır.
- Arnavutluk Üretici Birlikleri Derneği (Shoqata e Prodhuesve Shqiptarë): Ülke içinde üretim yapan tüm yerli sanayicileri tek çatı altında toplayan ana kuruluştur.
- Tiran Ticaret ve Sanayi Odası (CCI Tirana): Ülkedeki en büyük ticaret odası olup, iskele-kalıp kiralama veya satışı yapan firmaların büyük bölümü buraya kayıtlıdır.
- Arnavutluk Türkiye Ticaret ve Sanayi Odası (ATTSO): Türk ve Arnavut firmaları bünyesinde barındıran ve yönetimini genellikle Türk firmalarımızın üstlendiği odadır.
- MÜSİAD Arnavutluk: MÜSİAD'ın Arnavutluk şube yapılanması olup bünyesinde hem Türk hem de Arnavut firmalar bulunmaktadır.

1.4 Sektörde Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Arnavutluk inşaat iskelesi ve kalıp pazarında perakende ve toptan satış dinamikleri, müşteri kitlesinin büyüklüğüne, proje hacmine ve finansman modellerine göre keskin hatlarla ayrılmaktadır. Pazarın ithalata bağımlı yapısı, toptan satışlarda uluslararası lojistik ve distribütörlük ağlarını; perakende satışlarda ise yerel yapı marketleri ve spot depoları öne çıkarmaktadır.

Toptan satış kanalı, Arnavutluk'taki büyük ölçekli müteahhitlik firmalarını, büyük alt yüklenicileri ve yerel kiralama şirketlerini (Örn: Skela Syla veya Alba Skela) hedef alırken perakende kanalını, müstakil ev yapan bireysel tüketiciler, küçük dekorasyon/tadilat ekipleri, cephe boyacıları ve küçük ölçekli yerel taşeronlar oluşturur.

Perakende satışlar, Tiran ve Durrës gibi şehirlerin girişlerinde konuşlanmış yerel inşaat malzemesi depolar, uzmanlaşmış endüstriyel makine mağazaları veya Megatek, Industriale.al gibi Arnavutluk'un büyük yapı market zincirleri üzerinden gerçekleşmektedir.

Bunlara ilaveten Arnavut pazarındaki büyük tedarikçiler, aynı lokasyonda hem büyük firmalara toplu sevkiyat yapmakta hem de küçük ustalar için adet bazlı perakende satış alanı (showroom/depo) barındırmaktadır. Ayrıca özellikle perakende alıcılar, yüksek sıfır ürün maliyetlerinden kaçınmak için İtalya veya Almanya'dan getirilmiş ikinci el (Condor, Plettac vb.) iskele ve kalıpları toptancıların depolarından perakende olarak satın almayı da tercih edebilmektedir.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

2.1 Sektörde Ülkenin 2024 Yılında En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

GTİP 730840	Ülke Adı	İthalat Değeri (Bin \$)	Miktar (ton)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	Türkiye	3.985	2.612	39,7%
2	Sırbistan	1.250	828	12,5%
3	Almanya	1.173	458	11,7%
4	İtalya	946	596	9,4%
5	Avusturya	901	296	9,0%
6	Kuzey Makedonya	836	594	8,3%

7	Çin	724	439	7,2%
8	Slovenya	94	71	0,9%
9	Polonya	63	40	0,6%
10	Yunanistan	60	76	0,6%

2.2 Sektörde Ülkenin 2024 Yılında En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

GTİP 730840	Ülke Adı	İhracat Değeri (Bin \$)	Miktar * (ton)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	İtalya	29.369		46,8
2	Sırbistan	10.767	5.978	17,2
3	Romanya	7.161	4.590	11,4
4	Kuzey Makedonya	3.650		5,8
5	Fransa	2.401	554	3,8
6	Almanya	2.240		3,6
7	Yunanistan	1.715	1.064	2,7
8	Karadağ	1.625	842	2,6
9	Belçika	1.231	431	2
10	Portekiz	823	215	1,3
	Türkiye	-	-	-

*Miktar bilgisi bulunanlar

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Bin \$)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2020	2021	2022	2023	2024
1	730840		831	1.042		4.201	3.985
	TOPLAM		831	1.042		4.201	3.985

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

Arnavutluk inşaat iskelesi ve kalıp pazarına ihracat yoluyla giriş, yerel üretimin neredeyse hiç olmaması ve ülkenin yoğun bir kentsel dönüşüm/altyapı sürecinden geçmesi nedeniyle en düşük riskli ve en yüksek getiri potansiyeline sahip stratejidir. Özellikle Türkiye menşeli üreticiler için lojistik yakınlık ve ikili ticaret anlaşmaları bu rotayı oldukça cazip kılmaktadır.

Arnavutluk'la Serbest Ticaret Anlaşmamız (STA) kapsamında sektör ürünlerinde gümrük vergisinden muafiyet bulunmaktadır. Ancak bu muafiyetten faydalanabilmek için menşe kanıtını sağlayan EUR.1 Dolaşım Sertifikası gereklidir. Buna karşın ülkedeki %20 KDV ithalatçı tarafından gümrükte ödenmektedir.

Buna ilaveten Arnavutluk, Avrupa Birliği üyelik sürecinde olduğu için inşaat mevzuatlarını hızla AB standartlarına uyumlu hale getirmektedir. Pazarda kabul görmek için ürünlerin EN 12810 / EN 12811 ve CE sertifikasına haiz olması gerekir.

İhracat yoluyla pazara girerken yerel distribütörle münhasır bayilik anlaşması, doğrudan büyük projelere satış veya showroom/satış mağazası seçenekleri de kullanılabilirlikle birlikte ilk girişte yerel distribütör üzerinden pazara giriş en güvenli yöntemdir.

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

En büyük talep, konut inşaatının ve çok katlı kulelerin en yoğun olduğu bölgeler olan Tiran ve Durres'te yoğunlaşmıştır. Turistik tesisler ve lüks otellerin inşası nedeniyle kıyı bölgelerinde (Vlora, Saranda, Palase) talepte keskin bir artış gözlemlenmektedir. Buna ilaveten hükümetin son dönemdeki diğer büyük şehirlere yönelik yatırım planları ve buralardaki ekonomiyi canlandırma hedefleri doğrultusunda Elbasan, Fier ve İşkodra da yükselen bir potansiyele sahiptir.

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

Arnavutluk inşaat iskelesi ve kalıp pazarı, oligopol bir yapıya sahiptir. Sektörde faaliyet gösteren çok sayıda küçük ölçekli ticari firma ve demir atölyesi bulunsa da pazarın tonaj ve ciro bazında %70'inden fazlasını elinde tutan az sayıda büyük aktör mevcuttur. Yerli endüstriyel üretimin olmaması nedeniyle pazar yapısı; distribütörlük, ithalat lojistiği, proje mühendisliği ve özellikle kiralama operasyonları üzerine kurulmuştur. Dolayısıyla pazar tamamen Türkiye (maliyet ve lojistik avantajı), İtalya (kaliteli ürün algısı) ve Almanya (yüksek teknoloji/mühendislik) menşeli ürünlerin ithalatıyla şekillenmektedir.

Arnavutluk'taki müteahhitlik firmaları, yüksek ilk satın alma maliyetlerinden kaçınmak ve stoklama/bakım yükümlülüğünü üstlenmemek için iskele ve kalıpları kiralamayı (%80 oranında) tercih etmektedir. Bu durum, önde gelen firmaların aslında birer "kiralama devine" dönüşmesini de sağlamıştır.

Geçmiş yıllarda kalitesiz, sertifikasız yerel demir doğrama iskeleler yaygınken; Arnavutluk hükümetinin AB uyum yasaları kapsamında iş güvenliği denetimlerini sıkılaştırmasıyla birlikte pazarda TS EN 12810/12811 standartlı güvenli iskele kullanımı zorunlu hale gelmiştir. Bu durum merdiven altı üretimi bitirmiş, büyük firmaların pazar payını artırmıştır.

Pazarın alt ve orta segmentinde, Batı Avrupa'dan (özellikle İtalya'dan) getirilen yenilenmiş ikinci el iskelelerin ticareti oldukça yaygındır. Bu durum, sıfır ürün satan yeni ihracatçılar için önemli bir rekabet unsurudur.

Pazardaki rekabet üç ana segmentte toplanmıştır:

1. Mühendislik Segmenti (PERI, Doka vb.): Büyük altyapı projelerinde teknoloji ve mühendislik gücü ön plandadır.
2. Hacim ve Kiralama Segmenti (Skela Sylla, Alba Skela): Konut ve ticari projelerde en hızlı teslimatı ve en büyük stoğu sunmaya çalışırlar.
3. Fiyat ve Tedarik Segmenti (Türk ve İtalyan İhracatçıları): Pazara mal sokmak isteyen distribütörlerin lojistik ve fabrika çıkış fiyatları üzerinden rekabet ettiği alandır.

Bu kapsamda sektörde önde gelen firmalar aşağıdaki gibidir:

Skela Sylla: Arnavutluk pazarının tartışmasız en büyük ve en güçlü yerel lideridir. 2002 yılında kurulmuştur. Çok geniş bir iskele ve kalıp stoğuna sahiptir. 130.000 m²'nin üzerinde cephe iskele kapasitesiyle, karmaşık inşaat projelerinin yanı sıra büyük etkinlikler ve podyumlar için yapılar da

yönetmektedir. Tiran merkezli şirket, İtalyan ve Alman standartlarında güvenli iskele ve kalıp sistemlerinin satışı, kurulumu ve kiralanmasında pazar payının büyük bölümünü tek başına kontrol etmektedir. <https://skelasya.com/>

Alba Skela: Ülkenin tarihi ve en büyük liderlerinden birisidir. Şirket, 200.000 m²'nin üzerinde iskele kapasitesine sahip olup, çelik iskele üretimi ve montajı için Avrupa güvenlik sertifikalarına (ISO gibi) sahiptir. Özellikle Tiran ve Durres bölgelerindeki projelerde aktif olan, yüksek hacimli cephe iskelesi, teleskopik dikme ve döşeme kalıbı stoğuyla öne çıkan ikinci büyük yerel distribütör ve kiralama firmasıdır. <https://albaskela.al/>

PERI Albania: Kalıp ve iskele sektöründe dünya devi olan Alman PERI grubunun Tiran merkezli bölge ofisidir. Ülkedeki tünel, köprü, viyadük gibi karmaşık altyapı projeleri ile Tiran'daki çok katlı dikey mimari projelerinin endüstriyel ağır kalıp mühendisliğini ve tedarikini üstlenmektedir. <https://www.peri.al/>

Skela Swiss: Avrupa güvenlik standartlarına (EN 12810) uygun modüler iskele sistemlerinin ithalatı, satışı ve kiralanması alanında faaliyet gösteren, özellikle kurumsal müteahhitlerin tercih ettiği bir diğer önemli firmadır. <https://swissconstruction.al/en/>

Skela Martini: 2005 yılında kurulan şirket, pazara yüksek Avrupa standartlarını (Alman ve İtalyan) getirmesiyle tanınmaktadır. Cephe ve takviye iskelelerinin üretimi, onarımı ve nakliyesi için modern departmanlara sahiptir. <https://skelamartini.al/>

ADE Group: Temelleri 1990'lara dayanan şirket, metal işleme kabiliyeti sayesinde standart dışı projeler için özel kalıp konstrüksiyonları, hafif çelik yapı elemanları ve kalıp aksesuarları imal/tedarik etmektedir. <https://adegroup.al/en/>

Jet Scaffolding: İngiliz teknik standartlarına dayalı iskele sistemleri sunarak pazar payı kazanan bir diğer şirkettir. <https://catarigroup.com/?currentMarket=Global>

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Arnavutluk'ta iskele ve kalıp sektörüne özel bir oda, sendika veya dernek bulunmamaktadır. Buna karşın Arnavutluk'ta inşaat firmalarını, malzeme üreticilerini ve distribütörleri çatısı altında toplayan resmi iş birliği yapıları ve odalar şunlardır:

- Arnavutluk Müteahhitler Birliği (Albanian Constructors Association - ACA): Arnavutluk inşaat sektörünün en üst ve en etkili sivil toplum kuruluşudur.
- ACP (Albanian Construction Portal): Arnavutluk'taki tüm inşaat projelerini, müteahhitleri, iskele-kalıp tedarikçilerini ve malzeme üreticilerini barındıran en büyük dijital veri tabanıdır. (<https://acp.al/>)
- Arnavutluk Üretici Birlikleri Derneği (Shoqata e Prodhuesve Shqiptarë): Ülke içinde üretim yapan tüm yerli sanayicileri tek çatı altında toplayan ana kuruluştur. <https://prodhuesit.org/>
- Tiran Ticaret ve Sanayi Odası (CCI Tirana): Ülkedeki en büyük ticaret odası olup, iskele-kalıp kiralama veya satışı yapan firmaların büyük bölümü buraya kayıtlıdır. <https://www.cci.al/>
- Arnavutluk Türkiye Ticaret ve Sanayi Odası (ATTSO): Türk ve Arnavut firmaları bünyesinde barındıran ve yönetimini genellikle Türk firmalarımızın üstlendiği odadır. <https://attso.al/>

- MÜSİAD Arnavutluk: MÜSİAD'ın Arnavutluk şube yapılanması olup bünyesinde hem Türk hem de Arnavut firmalar bulunmaktadır. <https://musiadalbania.com/>

4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Arnavutluk Ticaret Sicili: <https://qkb.gov.al/>

Albanian Construction Portal: <https://acp.al/>

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

İskele ve kalıp dahil olmak üzere endüstriyel malların ihracat ve ithalatı için gerekli olan temel gümrük belgeleri şunlardır:

- İhracat İçin Gümrük Beyannamesi
- Ticari Fatura
- Taşıma Belgesi
- Çeki Listesi
- Menşe Şahadetnamesi
- EUR.1 Dolaşım Belgesi
- İthalatçının Vergi Numarası (NUIS/NIPT)

Arnavutluk, şantiyelerdeki can güvenliği denetimleri nedeniyle iskele ve kalıp malzemelerinde aşağıdaki teknik standart belgelerini gümrük aşamasında veya iç piyasaya sunumda zorunlu tutmaktadır:

- Kalite ve Uygunluk Sertifikası
- TS EN 12810-1 / EN 12811-1 Norm Belgeleri
- CE Deklarasyonu
- EORI Numarası (Arnavutluk henüz AB üyesi olmasa da CEFTA üyesidir. Taşımayı yapan lojistik firmasının ve ilgili gümrük paydaşlarının EORI (Ekonomik Operatör Kayıt ve Kimlik) numarasına sahip olması gümrük entegrasyonu için istenmektedir)

4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?

Arnavutluk gümrük mevzuatına ve 10489 sayılı "Gıda Dışı Ürünlerin Ticareti Ve Piyasa Gözetimi" Kanununa göre, inşaat iskelesi ve kalıp sistemleri ithalatında devlet tarafından uygulanan zorunlu bir Sevk Öncesi İnceleme prosedürü bulunmamaktadır. İthalat aşamasında gümrükten geçiş için ürünün teknik standartlarını gösteren (TS EN 12810, CE vb.) üretici sertifikalarının beyan edilmesi yasal olarak yeterlidir.

Ancak, yasal bir zorunluluk olmamasına rağmen, ticari tarafların talebi doğrultusunda "gönüllü" veya "sözleşmeye bağlı" sevk öncesi incelemeler pazarda çok yaygındır.

Arnavutluk, AB yasaları ile uyumlu olarak, uluslararası akreditasyona (IAF veya EA imzacısı kurumlar tarafından onaylanmış) sahip gözetim şirketlerinin raporlarını doğrudan tanımaktadır. Hem Türkiye'deki çıkış limanlarında/fabrikalarında hem de Arnavutluk'taki teslimat noktalarında hizmet veren en prestijli yetkili kurumlar şunlardır:

- SGS Albania / SGS Türkiye: Dünyanın en büyük gözetim firması olarak Arnavutluk gümrükleri ve bankaları nezdinde en yüksek kabul oranına sahiptir. Ürün yükleme, miktar tespiti ve kalite doğrulaması yapmaktadır.
- Bureau Veritas (BV): Özellikle akreditifli işlemlerde ve teknik standart (CE/EN) uygunluk incelemelerinde yaygın olarak kullanılan bir diğer küresel denetim mekanizmasıdır.
- Swiss Approval Albania: Bölgede endüstriyel tesisler, iskele donanımları ve kaynaklı metal imalatların test ve uygunluk onayında (ISO 17020) aktif rol oynayan güçlü bir Avrupa menşeli gözetim kuruluşudur.
- AQSCERT: Arnavutluk yerel pazarında yapı malzemeleri ve altyapı ekipmanlarının sevk öncesi ile sevk sonrası fiziksel denetimlerini gerçekleştiren yetkili yerel muayene kuruluşlarından biridir.

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar (milli katılım olup olmadığı) ve Tarihleri

Arnavutluk'ta fuarlar etkin bir pazara giriş yolu olarak değerlendirilmemektedir. Fuarlar ülkede genellikle panayır havasında geçmektedir. Ancak her yıl Ekim ayında Energy&Construction and Green Economy Fair ile yılda iki kez düzenlenen genel nitelikli "Tirana International Fair" bu kapsamda değerlendirilebilecek etkinlikler arasındadır.

4.6 Sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri

Arnavutluk'a Türkiye'den daha önce inşaat malzemeleri ile iskele ve kalıp sektörlerinde ayrı ayrı sektörel ticaret heyetleri gerçekleştirilmiştir. Firmaların heyet kapsamında gerçekleştirdikleri B2B görüşmelerden önemli geri dönüşler alınmaktadır. Bu kapsamda ülkeye inşaat iskelesi ve kalıp sektörüne yönelik yeni bir ticaret heyeti düzenlenmesinde fayda görülmektedir.

4.7 Varsa Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Pazardaki yerel firmaları toplu olarak listelemek, güncel projeleri incelemek ve doğrudan iletişim kurmak için şu ağlar kullanılmaktadır:

Elektronik Kamu İhale Portalı (APP): [https:// www.app.gov.al](https://www.app.gov.al)

Batı Balkanlar Yatırım Çerçevesi: <https://wbif.eu/wbif-projects>

4.8 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Ülkemiz ile Arnavutluk arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması, 22 Aralık 2006 tarihinde Tiran'da imzalanmıştır. Anlaşmanın onaylandığına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı 12 Mart 2008 tarih ve 26814 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış, 1 Mayıs 2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Anlaşmanın eki tercihli ticarete konu ürünler listesi incelendiğinde Arnavutluk'tan ülkemize 33 ürün grubu için (peynir, yumurta, bal, domates, soğan, lahana, havuç, hıyar, fasulye, kavun-karpuz, bezelye, bazı şifalı bitkiler, bazı kabuklu meyveler, bazı sebzeler, bazı meyve 12 Ticaret Bakanlığı, 2020 konserveleri, alkollü-alkolsüz içecekler vs..) çeşitli oranlarda vergi indirimleri uygulanırken, ülkemiz menşeli 46 ürün grubu için (bazı peynirler, yumurta, bal, baklagilleri, fındık, ceviz, kestane, antepfıstığı, incir, üzüm, turunçgiller, elma, kiraz, şeftali, çilek, baharatlar, çikolatalı ürünler, kakaolu ürünler, ekmekçi mamulleri, çeşitli meyve sebze konserveleri, reçeller, meyve suları, mayalar, dondurma, içme suları ve yem) çeşitli miktar ve oranlarda tercihli ticaret öngörülmektedir. Arnavutluk, meyve sebze konserveleri ve salça, bazı alkollü içecekler, hazır gıdalar, bazı şifalı bitkiler

ve kesme çiçekler ithalatında ülkemiz ve üçüncü ülke menşeli mallar için %15, diğer ürünlerde ise 0 ila %10 arasında gümrük vergi uygulamaktadır.

2008 yılında imzalanan Serbest Ticaret Antlaşmasının ardından uygulanan gümrük tarifelerinde karşılıklı olarak indirimle gidilmesi, birçok kalemden vergilerin kaldırılması Türkiye ve Arnavutluk arasındaki ticaret partnerliğinin güçlenmesini sağlamıştır.

Arnavutluk ile Birleşik Krallık, EFTA, CEFTA ve AB arasında da STA mevcuttur.

4.9 Varsa Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

Euro.1 Dolaşım belgesi

4.10 Sektörde Standartlar

Arnavutluk'ta tüm sektörler için standartlar Standardizasyon Genel Müdürlüğü (DPS) tarafından belirlenmektedir. Bunun dışında AB tarafından belirlenen standartlar esas alınmaktadır. Dolayısıyla ile sektörde ulusal ve uluslararası standartlar geçerlidir.

4.11 Sektörde Etiketleme

Arnavutluk inşaat iskelesi ve kalıp pazarında ürünlerin etiketlenmesi, ülkenin 9902 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunu ile AB Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (CPR) uyum yasalarına tabidir. Gümrük denetimlerinden geçebilmek ve yerel şantiyelerde yasal olarak kullanılabilmek için ürün etiketlerinin belirli standartları karşılaması zorunludur.

Arnavutluk pazarına arz edilen tüm iskele ve kalıp sistemlerinin üzerindeki veya ambalajındaki etiketlerin Arnavutça olması yasal bir zorunluluktur. Eğer orijinal etiket İngilizce veya Türkçe ise, gümrükleme sonrasında ya da pazara sunulmadan önce üzerine Arnavutça çıkartma (sticker) etiket yapıştırılmasına izin verilmektedir.

Etiket üzerinde bulunması zorunlu asgari bilgiler şunlardır:

- Ürünün ticari adı ve modeli (Örn: H Tipi Güvenlikli İskele, H20 Ahşap Kiriş)
- Üretici firmanın unvanı, tescilli markası ve açık adresi
- İthalatçı firmanın (Arnavutluk'taki distribütörün) adı, adresi ve NIPT (Vergi) numarası
- Ürünün ebatları, boyutları, net ağırlığı ve malzeme türü (Örn: S235 JR Çelik, Sıcak Daldırma Galvaniz)

Buna ilaveten ürünlerin üzerinde teknik ve izlenebilirlik etiketleri (CE markalaması, standart kodu, üretim lot numarası gibi) ile kullanım ve iş güvenliği uyarı etiketleri de olmalıdır.

4.12 Sektörde Ambalajlama

Ürün Tiplerine Göre Ambalajlama Standartları

- Teleskopik Dikmeler ve İskele Boruları (Ağır Yükler): Bu ürünler serbest veya dağınık halde tırlara yüklenemez. Genellikle 50'li veya 100'lü paketler (bağlar) halinde, çelik çemberlerle sıkıca bağlanarak ambalajlanır. Alt kısımlarına forklift veya vinç kolları için takozlar (ahşap veya metal şasiler) yerleştirilmelidir.
- Flanşlı ve H Tipi İskele Panoları: Panoların sevkiyat esnasında birbirine sürterek galvaniz veya boyasının zarar görmemesi için aralarına koruyucu plastik/karton katmanlar konulabilir.

Genellikle özel yapım metal paletler veya sepetler içinde taşınırlar. Bu sepetler, şantiyede dikey kule vinçlerle taşınmayı da kolaylaştırır.

- Plywood ve H20 Ahşap Kirişler: Nemden, yağmurdan ve gümrük beklemelemlerindeki dış hava şartlarından etkilenmemesi için bu ürünlerin üzeri su geçirmez kalın şirink naylon film ile tamamen kaplanmalıdır. Köşelerinin darbe alıp kırılmaması için sert plastik köşe koruyucular kullanılmalıdır.
- Kalıp Kilitleri, Kelepçeler ve Aksesuarlar (Küçük Parçalar): Küçük ve sayımı zor olan bu elemanlar, kalın koruyucu euro-palet üzeri ahşap sandıklar veya ağır hizmet tipi plastik kasalar içinde ambalajlanır.

SPM 15 Ahşap Ambalaj Zorunluluğu

Arnavutluk, tarımsal zararlıların ve böceklerin ülkeye girişini engellemek için ISPM 15 (Uluslararası Bitki Sağlığı Önlemleri Standartları) kurallarını çok sıkı uygulamaktadır.

- Isıl İşlem Damgası: İhracatta kullanılan tüm ahşap paletler, sandıklar ve sabitleme takozları ısıtılardan geçmiş ve üzerinde IPPC damgası (buğday başağı sembolü) taşımak zorundadır.
- Gümrük Riski: Gümrük muayenesi sırasında damgasız veya böceklenme şüphesi olan ahşap ambalaj tespit edilirse, tırın ülkeye girişine izin verilmez ve yükün tamamı masrafı ihracatçıya ait olmak üzere geri gönderilmektedir.

4.13 Lojistik (nakliye süresi, en fazla tercih edilen taşıma modları, güzergahlar vb.)

Arnavutluk'ta mal ticaret 4 ana liman üzerinden gerçekleştirilmektedir: Durrës, Vlorë, Shëngjin ve Limjon (Saranda). Limanlardan gerçekleştirilen dış ticaretin %96'sı Durres limanından yapılmaktadır. Arnavutluk'ta toplam demir yolu uzunluğu 253 km'dir. Arnavutluk'ta toplam kara yolu uzunluğu 18600 km'dir. Şehirler arası yollar toplamın %74,2'sini oluşturmaktadır. Havayolu kargo taşımacılığı vasıtasıyla yıllık 500 ton mal taşınmaktadır. Pan-Avrupa Ulaşım koridorlarından 8. Koridor Durrës şehrinde başlamakta ve Makedonya'ya bağlanmaktadır. Arnavutluk için en önemli liman dış ticaretin %96'sının gerçekleştirildiği Durres limanıdır. Toplam gümrük işlemlerinin en büyük kısmının gerçekleştirildiği Tiran gümrüğünün bulunduğu Vorë ve çevresi Arnavutluk'ta hem sanayi hem de lojistik açısından en önemli merkezdir.

Ülke dış ticaretinde kullanılan ve Türkiye'den karayolu taşımacılığının ana güzergahı İpsala-Selanik-Korça-Elbasan-Tiran hattı olup Kosova ve Karadağ'a da bu hat üzerinden taşıma yapılmaktadır. İtalya ile ticarete ise ağırlıklı olarak Durres-Bari deniz yolu kullanılmaktadır.

İnşaat iskelesi ve kalıpları taşınırken iki ana rota kullanılmaktadır:

Karayolu (Tır Taşımacılığı): En yaygın yöntemdir. İstanbul veya İzmir'den yüklenen tırlar; Yunanistan (Kipi-Evzoni) veya Kuzey Makedonya üzerinden geçerek ortalama 3 ila 4 gün içinde Tiran veya Durres'e ulaşır.

Denizyolu + Karayolu (Ro-Ro): İstanbul, Yalova veya İzmir limanlarından kalkan Ro-Ro gemileri ile İtalya'nın Bari/Ancona limanlarına, oradan da feribotla Durres Limanı'na geçiş yapılır. Tonajı çok yüksek olan büyük kalıp sevkiyatlarında konteyner taşımacılığı da bir alternatif teşkil eder.

4.14 Dağıtım Kanalları

İhracat yoluyla pazara girerken yerel distribütörle münhasır bayilik anlaşması, doğrudan büyük projelere satış veya showroom/satış mağazası seçenekleri de kullanılabilirle birlikte ilk girişte yerel distribütör üzerinden pazara giriş en güvenli yöntemdir.

4.15 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

Arnavutluk'ta internet kullanımının yaygınlaşması ve lojistik imkanların artması e-ticaret işlemlerinde artış sağlamıştır. Özellikle covid salgınından sonra çevrimiçi alışveriş hacminde artış görülmektedir. Ancak halen sınırlı düzeydedir.

İskele-kalıp sektöründe e-ticaret kanalı genellikle büyük sistemlerin satışı için değil; kalıp kilitleri, kelepçeler, iskele aksesuarları, ölçüm cihazları veya özel el aletleri gibi hafif ve kargo ile taşınabilen ürünlerin tedariki için kullanılmaktadır.

4.15.1 Ülkedeki Pazaryerleri

<https://www.ubuy.al/en/>

<https://stina.al/>

<https://www.tana.al/>

<https://ega.al/>

<https://gijrafa50.al/>

<https://dyqan.taxi/>

<https://fga.al/>

<https://shpresa.al/>

4.15.2 Özel Günler, Bayramlar v.b.

01.01.2026 Yeni Yıl Tatilleri

02.01.2026 Yeni Yıl Tatilleri

14.03.2026 Yaz Günü

20.03.2026 Ramazan Bayramı

22.03.2026 Nevruz Günü

05.04.2026 Katolik Paskalya Pazarı

12.04.2026 Ortodoks Paskalya Pazarı

01.05.2026 Uluslararası İşçi Bayramı

27.05.2026 Kurban Bajramı

05.09.2026 Aziz Teresa'nın Kutsama Günü

22.11.2026 Alfabe Günü

28.11.2026 Bayrak ve Bağımsızlık Gün

29.11.2026 Kurtuluş Günü

08.12.2026 Ulusal Gençlik Günü

25.12.2026 Noel

4.15.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

Facebook, Instagram, Tik Tok, X

4.15.4 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

Arnavutluk, e-ticaret yoluyla yurt dışından (posta veya hızlı kargo taşımacılığı ile) gelen gönderilerde muafiyet sınırlarını ticareti korumak adına oldukça düşük tutmaktadır. Bu kapsamda:

- 22 € (yaklaşık 2.300 Lek) Altındaki Gönderiler: Bireysel kullanım amacıyla e-ticaret sitelerinden sipariş edilen ve toplam değeri (nakliye bedeli dahil) 22 €'nin altında olan paketler gümrük vergisinden ve %20 KDV'den tamamen muafır.
- 22 € ile 150 € Arasındaki Gönderiler (Nakliye bedeli dahil): Değeri bu aralıkta olan e-ticaret paketleri gümrük vergisinden muaf tutulsa da, kapıda veya gümrükleme esnasında %20 oranındaki Arnavutluk KDV'sine tabi olur.
- 150 € Üzerindeki Gönderiler: Paket değeri 150 € limitini geçtiği andan itibaren muafiyet tamamen ortadan kalkar. Ürün hem gümrük vergisine (ürünün GTİP koduna göre %0 ile %15 arası) hem de %20 KDV'ye tabi tutulur. İskele ve kalıp ürünlerinde STA'dan kaynaklanan gümrük muafiyetimiz kapsamında kargo paketinin içerisine EUR.1 Belgesi veya ihracatçı tarafından düzenlenen geçerli bir Fatura Beyanı (Invoice Declaration) eklenmişse, ürün gümrük vergisinden muaf kalmaya devam eder.

4.15.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

- 10028 sayılı Elektronik Ticaret Kanunu
- 9902 Sayılı Tüketicinin Korunması Kanunu
- 9887 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu

4.15.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)

Arnavutluk'ta e-ticaret lojistiği, özellikle yapı malzemeleri, iskele-kalıp aksesuarları, el aletleri ve teknik ekipmanların mikro ihracatı (hızlı kargo) ve yerel depolanması için kritik bir altyapıdır. Ülkede, büyük hacimli paketler için liman ve karayolu ağları kullanılırken, e-ticaret siparişleri için uluslararası hızlı kargo ağları ve yerel ekspres kurye firmaları kullanılmaktadır.

Türkiye'deki fabrikalardan veya ana depolardan Arnavutluk'taki son kullanıcıya ya da şantiyeye 3-5 iş günü içinde kapıdan kapıya teslimat sağlayan ekspres taşıma şirketleri aşağıdaki gibidir:

- DHL Express Albania
- Fedex-TNT
- UPS Albania
- Mr. Courier
- Bipex Albania

Arnavutluk'ta bağımsız "Amazon tarzı" saf e-ticaret fulfillment firmaları henüz emekleme aşamasında olduğundan, bu hizmeti aşağıdaki üçüncü taraf lojistik (3PL) şirketleri vermektedir:

- Milsped Albania: Bölgenin en büyük lojistik şirketlerinden biridir. Tiran yakınlarında modern, teknolojik ve gümrüklü/gümrüksüz antrepo depolarına sahiptir. E-ticaret firmaları için depolama, ürün toplama, paketleme ve yerel kargoya verme süreçlerini entegre olarak yönetir.

- Shega Logistics: Durres Limanı ve Tiran lokasyonlarında dikey depolama çözümleri sunar. Ağır inşaat aksamalarının paletli depolanması ve e-B2B siparişlerinin hazırlanması için güçlü bir altyapıya sahiptir.

4.16 Tanıtım ve Pazarlama

Arnavutluk inşaat iskelesi ve kalıp pazarında tanıtım ve pazarlama stratejileri, pazarın geleneksel B2B ilişkileri ile dijital dönüşüm arasında kalmış yapısına uygun olarak kurgulanmalıdır. Karar vericilerin (müteahhitler, şantiye şefleri ve satın alma müdürleri gibi) güven odaklı satın alma alışkanlıkları nedeniyle, sahada görünürlük ile dijital prestijin bir arada yürütülmesi gerekir.

Diğer taraftan fuar katılımları da görece az da olsa etkili olmakla beraber sektörel STK'larla mühendislik seminerleri ve özel etkinlikler düzenlenmesi daha etkili yöntemler arasındadır.

Buna ilaveten otoyol veya şantiye billboard/branda reklamları iskele ve kalıp firmalarının ülkede en çok kullandığı tanıtım yöntemleridir.

4.17 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Arnavutluk inşaat sahalarında en çok tercih edilen ve talep gören sistemler şunlardır:

- H Tipi ve Flanşlı Cephe İskelesi: Güvenlikli iş iskelesi sistemleri.
- Masa Tipi Kalıp ve Teleskopik Dikmeler: Kat döşemeleri için kullanılan sistemler.
- Perde ve Kolon Kalıpları: Çelik veya ahşap kirişli (H20) kalıp sistemleri

Kıyı kesimlerindeki turizm yatırımları ve başkentteki dikey yapılaşma, yüksek tonajlı iskele ve kalıp talebi yaratmaktadır.

İnşaat firmaları maliyetleri düşürmek için genellikle satın alma yerine kiralama yöntemini tercih etmektedir. Bu nedenle iskele-kalıp kiralama depoları ve lojistik tesisleri karlı bir iş alanıdır.

Arnavutluk'ta AB standartlarına geçiş ve iş güvenliği yönetmeliklerinin sıkılaşması, modern ve sertifikalı iskele sistemlerine olan talebi artırmıştır.

İnşaat projelerinde gecikme yaşanmaması adına, Tiran veya Durres depolarında hemen teslim hazır stoğu bulunan veya Türkiye'den maksimum 3-4 gün içinde tır sevkiyatı yapabilen üreticiler tercih edilmektedir.

Eskiden yaygın olan boyalı iskeleler, Arnavutluk'un nemli kıyı ikliminde (Durres, Vlora) hızla paslandığı için artık talep görmemektedir. Alıcılar, kullanım ömrü çok daha uzun olan Sıcak Daldırma Galvanizli (Hot-Dip Galvanized) boruları ve modüler flanşlı (kamalı) iskele sistemlerini satın almaktadır.

Geleneksel ahşap çakma kalıplar, işçilik maliyetlerini ve sürelerini artırdığı için terk edilmektedir. Bunun yerine vinçle taşınabilen çelik/alüminyum pano sistemleri ve tekrar kullanım sayısı yüksek (Huş/Birch) plywood kaplamalı döşeme kalıpları talep edilmektedir.

Tiran başta olmak üzere büyük şehirlerde çok katlı dikey mimari ve gökdelen projeleri hız kazanmıştır. Bu durum, rüzgârdan etkilenmeyen hidrolik tırmanır kalıp sistemleri (Self-Climbing Formwork) ve yüksek tonajlı ağır yük kulelerine olan talebi zirveye taşımıştır.

Güney sahil şeridindeki (Vlora, Saranda, Ksamil) lüks resort otel ve villa projeleri, karmaşık mimari yapıları sahiptir. Bu projelerde standart H tipi iskeleler yetersiz kaldığı için, her türlü mimari formun şeklini alabilen Flanşlı (Modüler) Örümcek İskele sistemleri trend haline gelmiştir.

Alıcılar artık sadece kuru bir malzeme tedariki istememektedir. Kalıp ve iskele firmasının, projenin statik planına göre AutoCAD/BIM ortamında üç boyutlu kalıp projelendirmesi yapması ve sahaya kurulumu denetleyecek bir "Süpervizör (Teknik Şef)" göndermesi günümüzün en güçlü pazarlama trendidir.

4.18 Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti dumping vergisi v.b.)

Türkiye ile Arnavutluk arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması (STA) kapsamında, Türkiye'den ithal edilen iskele ve kalıp sistemleri için gümrük vergisi oranı %0'dır.

Sektördeki tüm sıfır ve ikinci el iskele, kalıp ve aksesuar teslimlerinde uygulanan KDV oranı %20'dir.

İnşaat iskelesi, kalıp panoları, teleskopik dikmeler, plywood veya H20 ahşap kirişler Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) kapsamında değildir.

Yıllık cirosu 14 milyon Lek'i aşan büyük distribütör şirketler için net kâr üzerinden uygulanan kurumlar vergisi oranı %15'tir.

İskele-kalıp üretimi amacıyla ülkede fiziki bir fabrika veya büyük bir kiralama tesisi inşa edilecekse, yapılan toplam inşaat yatırım değerinin %1 ile %3 (Tiran'da %2-%4) oranında ilgili belediyeye altyapı vergisi ödenir.

Mevcut durumda Türkiye, AB veya Çin menşeli endüstriyel iskele/kalıp sistemlerine karşı doğrudan uygulanan aktif bir anti-dumping veya telafi edici ilave gümrük vergisi bulunmamaktadır.

4.19 Varsa Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

- Şantiye ve İhale Yasakları: Geçmiş yılların aksine, akredite laboratuvar test raporu (TS EN 12810/12811) bulunmayan, yük taşıma kapasiteleri statik olarak belgelenmemiş iskelelerin Tiran ve Durres gibi büyük şehirlerdeki projelere sokulması Devlet İş Müfettişliği tarafından kesin olarak engellenmektedir.
- Belge Onay Süreçleri: Yabancı dildeki teknik belgelerin, montaj kılavuzlarının ve statik hesap kitapçıklarının gümrük veya yerel otoriteler talep ettiğinde noter onaylı Arnavutça çevirilerinin sunulması zorunluluğu operasyonel bir zaman bariyeri oluşturmaktadır.
- Fatura Değerinin Reddedilmesi: Türkiye'de çok uygun maliyetle üretilen ve faturalandırılan iskele/kalıp ürünlerinin (örneğin ton başına veya metrekare başına belirlenen bedel) fiyatı, Arnavutluk gümrüğünün kendi sistemindeki ortalama piyasa değerlerinin altında kalırsa (referans fiyat uygulaması) gümrük memurları referans fiyat üzerinden vergi çıkarabilmektedirler.
- İnşaat demir-çelik aksamları ve ağır tonajlı yapı elemanları, gümrükleme sisteminde sıklıkla Kırmızı Hat (Fiziki Muayene) kategorisine düşmektedir. Tırların gümrük sahasında bekletilmesi, paketlerin tek tek açılarak çeki listesiyle (packing list) karşılaştırılması gümrük ardiye ve demoraj maliyetlerini artırmaktadır.
- Bürokrasi ve resmi dairelerdeki işlemler (örneğin yerel depo ruhsatları veya büyük ihalelere katılım için gerekli yerel sicil kayıtları) yavaş ilerlemektedir.
- Kalıp sistemleri sevk edilirken döşeme için kullanılan Plywood (Kalıp Kontraplağı) ve H20 Ahşap Kirişler, Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı'na bağlı Sınır Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Kontrolü (AKU) tarafından sıkı bitki sağlığı denetimine tabi tutulmaktadır.

- Sevkiyatta kullanılan ahşap paletlerin ISPM 15 (ısıtım işlem) damgasının olmaması veya ahşap kalıplarda mantar/böceklenme şüphesi uyanması durumunda tüm tır sınır kapısında alıkonulmakta ve karantinaya alınmaktadır.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar (Örnek: artan talep, e-ticaretin yaygınlaşması, ülkemizle yapılan Serbest Ticaret Anlaşması v.b.)

Arnavutluk inşaat iskelesi ve kalıp pazarında Türk ihracatçıları için tarihin en yüksek potansiyelli dönemi yaşanmaktadır. Ülkenin 2026 yılı itibarıyla AB entegrasyonunda attığı somut adımlar, altyapı hamleleri ve kentsel dönüşüm projeleri, yerli üretimi olmayan bu pazarda Türk firmalarına büyük kapılar açmaktadır.

Anılan sektörde STA'mızdan kaynaklı %0 gümrük vergisi olmasıyla beraber, buna karşın aynı vergi oranına tabi AB'li rakiplere göre (İtalya, Almanya gibi) ve gümrük vergisine tabi Çin, Hindistan gibi Uzak Doğulu üreticilere göre fiyat avantajımız öne çıkmaktadır.

Buna ilaveten başkent Tiran'da ardı ardına yükselen çok katlı rezidans ve iş merkezi projeleri, geleneksel iskeleler yerine yüksek tonajlı, rüzgar perdesi olan mekanik kalıp ve güvenli iskele sistemlerine olan talebi %40'ın üzerinde artırmış, ayrıca Durres, Vlora ve Saranda gibi kıyı şehirlerinde hükümet destekli "Stratejik Yatırım" statüsündeki mega otel ve marina projeleri, yüksek miktarda kiralık ve satılık iskele hacmi yaratmaktadır.

Ayrıca Arnavutluk şantiyelerinde TS EN 12810 ve CE belgeli güvenli iskele kullanımını zorunlu hale gelmiştir. Türk üreticilerinin fabrikalarında bu standartlarda üretim yapması, merdiven altı Çin ürünlerini pazarın dışına itmekte ve Türk markalarını kurumsal projelerin ilk tercihi yapmaktadır.

Arnavutluk'taki yeni nesil satın alma yöneticilerinin yedek parça, kalıp kilitleri, kelepçeler ve aksesuarlar için dijital tedarik kanallarını kullanmaya başlaması da e-ticaret için fırsat yaratmaktadır.

Son olarak Arnavut müteahhitlerin %80'inin satın alma yerine kiralama tercih etmesi; Türk üreticilerin sadece mal satmak yerine, örneğin Tiran-Durres otoyolu üzerinde yerel bir ortakla "Türk Malı İskele Kiralama Deposu" gibi bir yer kurarak doğrudan satışa kıyasla 2,5 kat daha yüksek uzun vadeli kâr marjıyla pazara girme fırsatı yaratmaktadır.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler (Örnek: yoğun rekabet ortamı, korumacı politikalar, tüketici tercihlerinde farklılıklar, ekonomik dalgalanmalar, siyasi istikrarsızlık v.b.)

Arnavutluk pazarına en büyük tehdit, İtalya ve Almanya gibi ülkelere tırlarla getirilen yenilenmiş ikinci el (second-hand) iskele ve kalıplardır. İtalyan Condor veya Alman Plettac/Baumann gibi küresel markaların ikinci el sistemleri, Türk üreticilerinin sıfır/yeni ürün fiyatlarıyla doğrudan rekabet etmekte ve bütçesi kısıtlı olan orta ölçekli Arnavut müteahhitleri cezbetmektedir.

Buna ilaveten Arnavutluk inşaat sektörünün büyük oranda takas (barter) ve hak ediş sistemine dayalı olması ve müteahhitlerin, tedarikçilerden uzun vadeli cari hesaplar veya projenin bitimine endeksli esnek ödeme takvimleri talep etmesi nakit akışı noktasında zorluklar doğurabilmektedir.

Ayrıca iskele ve kalıp üretiminin ana girdisi olan sac, boru ve profil fiyatlarının Londra Metal Borsası (LME) endekslerine bağlı olması ve küresel emtia fiyatlarındaki dalgalanmalar, ihracatçılarımızın

Arnavut alıcılara uzun vadeli (örneğin 6 aylık veya 1 yıllık) sabit fiyat garantisi vermesini zorlaştırabilmektedir.

Son olarak Arnavut gümrüklerindeki referans fiyat uygulaması kapsamında beklenmedik ilave KDV'ler ürünün nihai fiyatını artırabilmektedir.

7. İlgili Sektörde İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

Arnavutluk'taki pek çok sektörde olduğu gibi müteahhitlik ve inşaat sektörlerinin de küresel uygulamaları yeni öğreniyor olmasından dolayı büyük tonajlı sevkiyatlarda, kurulum aşamasında şantiyeye Türkiye'den kısa süreliğine bir montaj şefi göndermek ve düzenli teknik destek vermek, markaya olan güveni artıracaktır.

Buna ilaveten ürünlerin depoda hazır bulunması, siparişi verdiği gün şantiyesine mal indirmek isteyen Arnavut müteahhitler için fiyatın bile önüne geçen bir tercih sebebi olabilmektedir.

Bunun yanında finansal tehditlerden kaçınmak ve sürdürülebilirliği sağlamak adına ilk iş birliklerinde kesinlikle peşin ödeme veya teyitli akreditif yöntemlerinin şart koşulması veya olası batık riskine karşı satışı Türk Eximbank İhracat Kredi Sigortası'nın kullanılması önerilmektedir.

Ayrıca dijital görünürlüğün artırılması adına Arnavutluk İnşaat Portalı'nda (ACP) aktif ilanlar vermek ve Google Ads veya Facebook gibi platformlarda Arnavutça anahtar kelimelerle sürekli reklam kampanyaları yaratmak önerilmektedir.

Ayrıca muhakkak satılan veya kiralanın iskelelerin dış cephesine asılacak koruma filelerine firma logosunu ve Arnavutluk iletişim numarasını basmak da şantiyeleri canlı birer billboarda dönüştürüp görünürlüğü artırmaktadır.

8. Genel Değerlendirme

Arnavutluk inşaat iskelesi ve kalıp sektörü; ülkenin AB entegrasyon süreci, Tiran merkezli dikey mimari (gökdelen) projeleri ve sahil şeridindeki (Durrës, Vlora, Saranda) mega turizm yatırımları sayesinde altın çağını yaşamaktadır. Endüstriyel düzeyde yerli üretimin yok denecek kadar az olması, ülkeyi tamamen ithalata bağımlı bir pazar haline getirmektedir.

Pazarın oligopol yapısı, kiralamanın pazarda dominant yöntem olması, pazardaki ürünlerin sertifikasyonlara ve standartlara uyum şartlarındaki sıkılaşma, küçük iskele parçalarında e-ticaret fırsatları mutlaka göz önünde bulundurulması gereken gerçeklerdir.

Buna karşın gümrük vergisi muafiyet avantajımız, fiyat avantajımız, kısa nakliye süreleri ve navlun avantajımız, doğru bir nakit akışı (tahsilat) mekanizması kurgulanması ve tahsilat risklerine karşı önlemler alınmak suretiyle pazarda ihracatçılarımıza avantaj sağlamaktadır.

Pazarda kiralamanın öne çıkması nedeniyle örneğin yerel bir ortakla kurulacak büyük ölçekli kiralama merkezinin doğru satış ve pazarlama yöntemleri kullanılması halinde başarıya ulaşabileceği değerlendirilmektedir.

9. Yararlı Adresler

İstatistikler: <https://www.instat.gov.al/en/themes/industry-trade-and-services/construction/>

Arnavutluk Standartlar Genel Müdürlüğü <https://dps.gov.al/en/>

Gümrükler Genel Müdürlüğü: <https://www.dogana.gov.al/>

Arnavutluk Yatırım ve Kalkınma Ajansı: <https://www.aida.gov.al/sq/>

Arnavutluk Kalkınma Fonu: www.albaniandf.org

Elektronik Kamu İhale Takibi: [https:// www.app.gov.al](https://www.app.gov.al)

Arnavutluk Yatırım Şirketi (Özel Nitelikli Kamu İhaleleri): <https://www.aicorporation.al/en/>

Tiran Ticaret ve Sanayi Odası: <https://www.cci.al/en/>

Arnavutluk Türkiye Ticaret ve Sanayi Odası: <https://attso.al/>

MÜSİAD Arnavutluk: <https://musiadalbania.com/>

Arnavutluk Üretici Birlikleri Derneği: <http://prodhuesit.org/>

Arnavutluk İstatistik Kurumu: <http://www.instat.gov.al/>

Batı Balkanlar Yatırım Çerçevesi: <https://wbif.eu/wbif-projects>

ACP (Albanian Construction Portal): <https://acp.al/>

Arnavutluk Ticaret Sicili: <https://qkb.gov.al/>

10. Kaynakça

INSTAT (Arnavutluk İstatistik Kurumu)

Economist Intelligence Unit

Arnavutluk Gümrükler Genel Müdürlüğü (www.dogana.gov.al)

TÜİK

Ticaret Bakanlığı

Trademap.com